

Pułapki porozumiewania się

Umiejętność porozumiewania się ze swoim dzieckiem to najprawdopodobniej najważniejsza zdolność rodziców. Kiedy dzieci wiedzą, że mogą z nami porozmawiać o swoich sprawach, czują się ważne i kontrolują sytuację. Dobra komunikacja jest podstawą uczenia dzieci samooceny, rozwiązywania problemów i współpracy z innymi.

Komunikacja jest istotna także dlatego, że kiedy dzieci dorastają, rodzice w znacznym stopniu przestają bezpośrednio wpływać na ich postępowanie. Właśnie wtedy okazuje się, że otwarty i uczciwy dialog staje się najefektywniejszą i często jedyną metodą wychowawczą. Jeżeli nastolatek potrafi rozmawiać z własnymi rodzicami o swoich związkach z innymi, problemach dnia codziennego, ma większe szanse na pomyślne przetrwanie tych często burzliwych lat.

Aby komunikacja z dziećmi była otwarta i skuteczna, muszą one czuć, że rodzice naprawdę wysłuchają ich z pełną i szczerą uwagą. Jeśli dzieci obawiają się, że próba nawiązania rozmowy z rodzicami wywoła z jego strony potok krytycznych uwag, zrezygnują z takiej próby.

Zamknięty styl komunikacji ukazujący naszą „przewagę” wpisuje się w następujące role:

Rodzic autorytarny

Rodzic przyjmujący ten styl komunikacji jest bardzo zajęty utrzymywaniem kontroli. Stosuje rozkazy, żądania lub groźby i w ten sposób komunikuje, żeby dziecko pozbyło się uczuć, które postrzega jako niepotrzebne lub niechciane. Autorytarni rodzice często przerywają swoim dzieciom i lekceważą je.

Rodzic pouczający

Taki rodzic zwykle zamyka proces komunikacji przechodząc od razu do wygłaszania „kazania”. Ulubione słowo to **powinieneś**. Najważniejsze jest dla niego aby doznawać tylko właściwych uczuć. Często wypowiada zdania „Nie powinieneś się martwić”, „ Nie powinieneś się tak czuć”

Nikt nie lubi, gdy mówi się mu, co powinien robić i czuć. Nikt nie lubi również wysłuchiwać ciągłych pouczeń.

Rodzic obwiniający

Taki rodzic dokłada starań, aby dziecko wiedziało, że jest ono mniej ważne. To rodzic jako ten starszy, mądrzejszy zawsze ma rację. Słowa, które często padają z jego ust- ”Co ci mówiłem? Wiedziałem, że tak się stanie”, „Gdybyś tylko mnie posłuchał...”

Dzieci rodziców posługujących się obwiniającym stylem komunikacji wahają się, czy dyskutować z nimi o czymkolwiek. Uczą się, że bez względu na to co i jak zrobi, nigdy nie będzie wystarczająca dobre.

Rodziec bagatelizujący

Takiemu rodzicowi wydaje się, że szybkie udzielenie wsparcia rozwiąże każdy problem. Ponadto obawia się on zaangażowania uczuciowego lub bywa zbyt zajęty innymi sprawami. W konsekwencji doprowadza to do znikomej komunikacji, gdyż dzieci czują, że rodzic nie przejmuje się nimi i ich nie rozumie. Często padają stwierdzenia - "To nic wielkiego; otrząśnij się z tego", „Jutro będzie lepiej”

Większość z nas od czasu do czasu wchodzi w jedną z opisanych powyżej ról. Trzeba mieć świadomość, że nikt nie jest w stanie się przed tym ustrzec. Należy zdawać sobie sprawę z tego, iż każda z tych ról skutecznie zamyka komunikację. Starajmy się więc unikać ich zawsze jak tylko jest to możliwe.

Sztuka słuchania

Ważnym elementem otwartej komunikacji jest bycie dobrym słuchaczem. Niech mi Państwo uwierzą, że jest to szalenie trudna sztuka wymagająca wielkiego wysiłku!

Przez codzienny pośpiech, stres i napięcie, którego doświadczamy w życiu, łatwo zaniedbać dziecko lub tylko biernie je wysłuchać. Nawet jeśli w danym momencie nie możemy poświęcić dziecku całej uwagi, to wystarczy zatrzymać się na chwilę i krótko odpowiedzieć na jego pytanie. O wiele lepiej powiedzieć dziecku „Jestem teraz zajęta/ty. Możemy porozmawiać za piętnaście minut?”, niż słuchać tylko połowicznie. Dziecko będzie przynajmniej wiedziało, że przywiązujemy wagę do tego co ma nam do powiedzenia i poświęcimy mu czas trochę później. Jeśli dziecku uda się poczekać określony czas **pamiętajcie**, by mu powiedzieć, jak bardzo docenicie jego cierpliwość.

Nie można zakończyć żadnej dyskusji na temat skutecznego porozumiewania się z dziećmi lub nastolatkami, nie wspominając o wadze komunikacji niewerbalnej. Uwrażliwienie na niewerbalne sygnały wysyłane przez dzieci może rodzicom wiele powiedzieć o ich nastroju, uczuciach i aktualnym stanie umysłu.

Kilka porad dotyczących komunikacji niewerbalnej:

- przerwij swoje zajęcie i skup na dziecku całą uwagę;
- utrzymuj stały kontakt wzrokowy;
- unikaj przerywania-pozwalając dziecku skończyć to, co chce powiedzieć, okazujesz mu szczerą i pełną troskę i zainteresowanie;
- uśmiechaj się w odpowiednich momentach, aby pokazać dziecku, że rozmowa z nim nie jest dla ciebie obciążeniem.

Podsumowując

Kiedy nauczymy się niełatwej sztuki porozumiewania się z dziećmi, niewątpliwie zauważymy kilka ważnych zmian. Nasze dzieci chętnie będą zwracać się do nas, by porozmawiać

o swoich zmartwieniach, Czując, że są słuchane i rozumiane, częściej będą się kierować naszymi sugestiami.

Owocnej pracy i samych sukcesów w tej trudnej sztuce komunikacji.

Źródło:

Kevin Steede „! błędów popełnianych przez dobrych rodziców, GWP

Opracowała

Beata Byczyńska- Gruca